

Истинната критика тръба да е прогресивна, т. е. да върви и тя напредъ по своя пътъ, както върви и самото човечество... Да има тя едно най-голъмо безпристрастие". (кн. II. г. I, 1870 „За критиката"). И наистина, тъзи мисли съ легнали въ основата на многобройните рецензии, които съ характерни по основното и обективно третиране и подчертаване на хубавото и полезното. За издигането на критиката на една за видна висота голъмъ дълъ има Н. Бончевъ, който е единъ отъ първите български даровити критици. Преди Бончевъ е имало и други критици, нѣкои отъ които съ голъмъ критиченъ усъщътъ, но тъхните критики все пакъ не съ били така изчерпателни, аргументирани, безпристрастни, като тия на Бончевъ.

Въ „Периодическо списание“ е отразено развитието и напредъкътъ на българската книжнина, както и стремежа за насърчаване на науката и образоването. То съ право може да се смята за първото научно списание, въ което статиите не се съставятъ отъ случайни, посрещствени хора, а отъ специалисти; то може да се смята и като първо българско списание, надскочило ръста, ролята и задачите на останалите списания отъ тази епоха, които имаха повече поучителенъ, популяренъ характеръ. Наистина и „Български книжици“ има до голъма степень академиченъ характеръ, но при все това нѣма онзи широкъ размахъ и свѣтогледъ на „Периодическо списание“. Списанието, разбира се, поради своя строго наученъ обликъ, не можело да очаква широко разпространение и Книжовното дружество съ голъми жертви тръбвало да поддържа изданието му до 1876 година.

Къмъ 70-те години се явили и нѣкои вестници и списания съ забавно или хумористично съдържание. Нѣкои отъ тъхъ съ излизали по-продължително време, но мнозинството отъ тъхъ не съ отбелязали повече отъ нѣколко нумера. Въ 1870 година старият браилски печатарь Д. Паничковъ издалъ „Хитръ Петъръ“ — „малъкъ листъ за малъго работи“. „Хитръ Петъръ“ е излизалъ въ Браила до 1874 година, седмично, обаче нередовно, въ форматъ 8<sup>0</sup>, стр. 4. Въ 1873 година станалъ „Хитръ Петъръ — малъкъ листъ за люде безработни“, а въ 1874 година — „листъ за народност и гражданство“. „Хитръ Петъръ“ отначало има предимно забавно-хумористично съдържание, обаче, постепенно измѣня характера си и добива все повече политическа отсънка. Той е горещъ проповѣдникъ на борбата за църковна независимостъ, чието извеждане на добъръ край щѣло да донесе обединението на българския народъ. Въпрѣки обещанието, дадено въ програмата, за избѣгване лични нападки, понѣкога показва голъма несдържаностъ къмъ известни личности отъ емиграцията. Особно е жестокъ и злъченъ въ полемиката си съ „Свобода“ и „Независимостъ“. „Хи-